

СЪДЪРЖАНИЕ

V. ПАЗАРНО РЕГУЛИРАНЕ	113
1. Годишен доклад 2005	113
2. Мониторинг на пазара	113
3. Определяне на оператори със значително въздействие върху пазара (ОЗВП).....	114
4. Регулиране на цени	114
5. Предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга	117
6. Сътрудничество с Комисията за защита на конкуренцията (КЗК).....	117
7. Участия в международни проекти.....	117

V. ПАЗАРНО РЕГУЛИРАНЕ

Прилагането на адекватни регулаторни мерки в условията на прозрачност и равнопоставеност е от ключово значение за подобряване на ефективността на конкуренцията и изграждането на доверие у играчите на пазара, както и за стимулиране на инвестициите в сектора. КРС следи състоянието на далекосъобщителния пазар и го изследва и прогнозира, като системно събира и обработва информация за извършваните от далекосъобщителните оператори дейности и въз основа на тази информация извършва анализ на мрежите и услугите. Чрез този анализ Комисията получава обратна връзка за реакцията на пазара от приложените спрямо операторите регулаторни механизми. Крайната цел на пазарното регулиране е осигуряването на избор, цени и качество за потребителите на далекосъобщителни услуги.

Като се има пред вид приоритетността на дейностите по анализ и регулиране на пазара на електронни съобщителни услуги, от особено значение през 2007 г. ще бъде детайлно да се проучи опита на страните-членки на ЕС в прилагането на разпоредбите на Регулаторна рамка 2002, включително чрез участието на експерти в международни форуми и работни групи и сътрудничество с регулаторни органи от други страни.

1. Годишен доклад 2005

През 2006 г. беше изготвен поредния годишен анализ за състоянието и развитието на далекосъобщителния пазар в България за предходната година и на дейностите, свързани с неговото регулиране. Анализът е част от годишния доклад на КРС за 2005 г. и се базира на получена информация за работата на около 1120 оператори на обществени далекосъобщителни мрежи, предоставящи далекосъобщителни услуги чрез тях, както и на доставчици на услуги за достъп до Интернет на свободен режим. За събиране на необходимите данни бяха съставени и изпратени съответните формуляри-въпросници. Работна експертна група на КРС, включително икономисти, инженери и юристи, преразглеждаше и актуализираше съдържанието и формата на въпросниците, за да се прецизират и обновяват параметрите за наблюдение и оценка на пазара. Въз основа на събраната информация се поддържа база данни с информация по различните видове далекосъобщителни дейности.

2. Мониторинг на пазара

Във връзка с текущото следене на състоянието на далекосъобщителния пазар – както като цяло, така и на отделните му сегменти - се извършва наблюдение по набор от параметри, определени от КРС. Този набор обхваща сведенията, необходими за осъществяването на специфични функции по регулирането на пазара съгласно ЗД, както и за предоставянето на информация на международни институции и организации, на които по силата на международни споразумения Комисията е член. Информация се събира и в рамките на проекти за мониторинг на пазарите.

Съгласно лицензионните условия, от операторите на пазарите на фиксирани и мобилни далекосъобщителни мрежи и предоставяне на далекосъобщителни услуги чрез тях КРС събира и обработва информация на всеки шест месеца (операторите, извършващи всички останали далекосъобщителни дейности, следва да се отчитат веднъж годишно). За операторите, осъществяващи далекосъобщения на тези пазарни сегменти, бяха разработени въпросници за отчет на дейността през първото полугодие на 2006 г.

3. Определяне на оператори със значително въздействие върху пазара (ОЗВП)

В съответствие с разпоредбите на действащия ЗД и одобрената от КРС Методика за условията и реда за определяне на оператори със значително въздействие на пазара, бяха изготвени годишните анализи за наличието на ефективна конкуренция на пазарните сегменти: на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги; на предоставяне на услугата „линии под наем“; на мобилни далекосъобщителни мрежи и предоставяне на гласови телефонни услуги чрез тях. Проучванията бяха извършени в съответствие с Регулаторна рамка 1998 на ЕС и при отчитане на пазарните дялове на операторите на съответния пазар като основен критерий при определянето на оператори със значително въздействие върху пазара (ОЗВП).

Въз основа на анализите, с Решения № 1315/20.06.2006 г. и № 1317/20.06.2006 г. КРС за трета поредна година определи БТК АД за оператор със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги и върху пазара на предоставяне на услугата „линии под наем“. Като такъв оператор БТК бе задължена да продължи да изпълнява предвидените по ЗД и индивидуалната лицензия на оператора специфични задължения за взаимно свързване, за предоставяне на необвързан и специфичен достъп, за съвместно ползване на помещения, далекосъобщителни съоръжения, канали и кули, и за предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга, както и задълженията, свързани с предоставяне на услугата „линии под наем“.

Въз основа на получените резултати от анализа на пазара на мобилни телефонни услуги и предоставяне на гласови телефонни услуги чрез тях, КРС се произнесе с Решение № 1316/20.06.2006 г. за повторно определяне на „МОБИЛТЕЛ“ ЕАД за оператор със значително въздействие върху този пазар и задължи дружеството да изпълнява предвидените в ЗД специфични задължения по отношение на взаимното свързване - спазване на принципите на равнопоставеност, прозрачност и конфиденциалност при предоставянето на услуги по взаимно свързване. Комисията определи за оператор със значително въздействие на същия пазар и „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ“ ЕАД и го задължи да изпълнява горепосочените задължения, свързани с взаимното свързване.

4. Регулиране на цени

В съответствие със законовите си правомощия, произтичащи от Закона за далекосъобщенията, КРС предприе следните действия по отношение на регулираните цени:

А) Цени на фиксирани гласови телефонни услуги

С решение № 1048/16.05.2006 г. КРС върна на БТК АД внесеното през април предложение за изменение на цените на фиксирана гласова телефонна услуга поради неточности в размера на потреблението, включено в ценовата кошница, и поради наличието на различни часови зони на селищните разговори в сравнение с часовите зони за междуселищните разговори.

С решение № 1458/11.07.2006 г. Комисията повторно върна преработеното от БТК предложение за изменение на цените на фиксирана гласова телефонна услуга. В мотивите бе посочено, че предложените цени съдържат в себе си предпоставки за прилагане на ценова преса спрямо останалите участници на пазара и следователно се основават единствено на значителното въздействие върху пазара на фиксираната гласова телефонна услуга, както и с мотива, че не са отстранени различията на часовите зони за селищни разговори в сравнение с тези за междуселищни разговори.

През октомври 2006 г. БТК за трети път внесе преработено предложение за изменение на цените на фиксираната гласова телефонна услуга. То беше съобразено с основанията и мотивите, въз основа на които КРС за втори път върна цените за преработка. В предложените промени бяха отстранени различията относно часовите зони, а за да гарантира премахването на предпоставките за прилагането на ценова преса БТК сключи допълнителни споразумения към договорите за взаимно свързване като договори по-ниски цени за взаимно свързване за някои от услугите.

Наред с цените на основната тарифа на фиксирана гласова телефонна услуга, бяха разгледани и ценовите пакети за домашни и служебни абонати.

Ценовите пакети „У дома” и „У дома сити”, предназначени за домашни абонати и предлагани от дружеството на търговска основа, бяха променени като наименование и обем на включените в пакета минути.

След като с решение № 323/23.02.2006 г. КРС прекрати предлагането на бизнес пакета „БТК Мега” поради липса на доказателства за изпълнение на изискванията на чл. 216, ал. 4, т. 4 от ЗД, съгласно който цените на услугата не могат да бъдат под разходите по предоставянето на услугата, дружеството предлагаше на търговска основа на служебните си абонати пакетите „БТК Офис” и „БТК Планета”. При разглеждане на предложението за цените на фиксираната гласова телефонна услуга БТК не предложи промени - както по отношение на пакетите, така и по отношение на включените в тях минути.

Ценовите пакети („ограничен пакет”, „инвалиди I група”, „социални и здравни заведения” - според наименованието, обявено от БТК в ценовата листа), офертирани от оператора въз основа на задължението за предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга, не претърпяха промени в сравнение с цените и условията, предлагани от дружеството през предходната година.

С решение № 2280/14.12.2006 г. КРС се произнесе, че предложените през октомври 2006 г. изменения на цените на фиксираната гласова телефонна услуга съответстват на изискванията на ЗД, като промените в ценовите равнища на предложените тогава в сравнение с действащите цени, претеглени съответно с броя на абонатните линии и сумата на минутите за разговори, са, както следва:

1. За откриване на телефонен пост - намаление на цената за откриване на телефонен пост за всички абонати (домашни и служебни) с 26,75%¹.

2. За месечен абонамент - увеличение на цената за абонамент за всички абонати (домашни и служебни) с 26,98%.

3. За разговори:

3.1. За селищни разговори за абонати с таксуване по време – намаление с 1,87%, като намалението за домашни абонати възлиза на 0,45%, а за служебни абонати - на 3,13%.

3.2. За междуселищни разговори за абонати с таксуване по време – увеличение с 6,54%, като увеличението за домашни абонати възлиза на 8,97%, а за служебни абонати - на 2,84%.

3.3. За международни разговори за абонати с таксуване по време – намаление от 11,60% за всички абонати, като намалението за домашни абонати възлиза на 12,84%, а за служебни абонати - на 10,55%.

Часовата зона за разговори в слаб трафик от 21:00 до 7:00 часа в работни дни, събота, неделя и официалните празници, остана без промяна за всички видове разговори.

Б) Цени за взаимно свързване

¹ Този процент не отчита данните за броя и приходите от откриване на ISDN, R2D и инвалиди I група постове.

С решение № 572/30.03.2006 г. КРС одобри проект на типово предложение за взаимно свързване (ТПВС) на БТК. За да насърчи ефективната конкуренция и да защити интересите на потребителите, както и поради липса на достатъчно доказателства за разходоориентираност на определените от дружеството цени, Комисията наложи ценови ограничения за услугите по взаимно свързване. Наложените ограничения предвиждаха намаление на цените за взаимно свързване с не по-малко от 10% в сравнение с тези, определени в ТПВС, одобрено с решение № 1410/29.06.2004 г.

В) Цени за необвързан достъп

С решение № 1459/11.07.2006 г. КРС одобри проект на Типово предложение за необвързан достъп (ТПНД) на БТК, като наложи граници на цените на услугите при необвързан достъп. Намесата се основава и на правомощията на Комисията да регулира цените на далекосъобщителните услуги, за които е установено, че се предоставят при злоупотреба с господстващо положение на пазара по смисъл на Закона за защита на конкуренцията. Наложените от КРС горни граници на цените за месечен абонамент предвиждат намаление на цените с над 20%, сравнени с тези в ТПНД, одобрено с решение на КРС № 2297/29.12.2004 г.

Г) Цени за терминиране в мобилни мрежи

С решение № 1322/28.06.2006 г. КРС откри процедура по обществено обсъждане за намаляване на цените за терминиране на трафик в мобилни далекосъобщителни клетъчни мрежи, генериран от мрежите на оператори, предоставящи фиксирана гласова телефонна услуга. В рамките на тази процедурата мобилните оператори, възползвайки се от празнота в действащото през 2006 г. законодателство (липсата на формално правно основание Комисията да им наложи задължението да намалят цените за терминиране), не приеха предложението за поэтапното и доброволното им намаляване.

Д) Регулиране на разходите

С решение № 882/11.05.2006 г. КРС задължи дружеството да извърши промени в Системата за определяне на разходите на БТК, за да отстрани несъответствията между предлаганите от дружеството услуги и услугите, включени в одобрената през 2004 г. Система. През септември БТК внесе коригиран проект на Системата за определяне на разходите. В него не бяха обхванати изцяло указанията, дадени с решение № 882/11.05.2006 г., поради което с ново решение КРС задължи оператора да отстрани констатираните пропуски.

Е) Цени на универсалната услуга

Въз основа на възложеното от КРС задължение за предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга (УДУ), БТК, на основание Методиката за условията и реда за определяне достъпността на цената на универсалната далекосъобщителна услуга (Методика), приета с Постановление на Министерския съвет № 229/31.08.2004 г., обн. ДВ, бр. 78/2004 г., определя достъпни цени за набора от услуги, включени в обхвата на УДУ. Съгласно Методиката цените за първоначално свързване към мрежата, месечен абонамент, селищни, междуселищни и международни повиквания, се определят аналогично на цените за фиксирана гласова телефонна услуга, на база потребителска ценова кошница. Поради това (с изключение на цената за първоначално свързване към мрежата, която при предоставяне на УДУ обхваща само домашните абонати), цените за месечен абонамент и разговори (селищни, междуселищни и международни повиквания) не се различават от цените на фиксираната гласова телефонна услуга за 2006 г. и са част от цените за УДУ.

Цените за разговори чрез обществен апарат са с до 20% по-високи от цената за същия вид телефонни разговори, провеждани от домашни или служебни телефонни постове.

През 2006 г. БТК АД не е изготвяло и публикувало телефонен указател под формата на печатно издание, поради което няма определени цени в изпълнение на задължението за достъп до справочни услуги и телефонен указател.

Осигуряването на достъп до фиксирани гласови телефонни услуги при специални условия вмениява на БТК задължения за предоставяне на следните ценови пакети: „ограничен пакет”, „инвалиди I група” и „социални и здравни заведения”.

5. Предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга

Предоставянето на УДУ е лицензионно задължение на БТК АД, вменено на дружеството в качеството му на оператор със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги и на пазара на предоставяне на услугата „линии под наем”. Във връзка с гаранциите по предоставянето на универсалната далекосъобщителна услуга, БТК АД следва да предоставя ежегодно в КРС информация за изпълнението на тези си задължения: покритие, цени, качество на услугата, разходи и приходи по предоставянето ѝ, обслужване на исканията, брой на отказите за предоставяне и причини за отказите.

6. Сътрудничество с Комисията за защита на конкуренцията (КЗК)

През годината КРС оказва съдействие на КЗК при проучвания по редица производства, свързани с твърдения за нарушаване на Закона за защита на конкуренцията и концентрация на стопанска дейност с участието на далекосъобщителни оператори.

Във връзка с предстоящото приложение на Регулаторна рамка 2002 след приемането на новия Закон за електронните съобщения (ЗЕС), съвместна работна група на експерти на КРС и КЗК разработи проект на Методика за условията и реда за определяне и анализ на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги и определяне на предприятия със значително въздействие върху тях. Проектът на методиката следва да бъде финализиран след приемането на ЗЕС и да бъде приет от Министерски съвет.

През декември 2006 г. експерти на двата регулатора съвместно взеха участие в семинар на тема „Конкурентна политика и регулиране в телекомуникационния сектор”. Семинарът се състоя в Будапеща, бе организиран от Унгарския регионален център за конкуренция (RCC) и на него бяха поканени регулаторни органи в далекосъобщенията и националните органи за защита на конкуренцията от държавите от Югоизточна Европа. Целта на форума бе да се създаде дискусия по общи проблеми и да се подпомогнат регулаторите в обмена на най-добри практики и взаимодействие помежду им. Събитието бе добра възможност за обмен на информация между представителите от региона с оглед предстоящата съвместна работа на експертите от двете институции по приложение на регулаторна рамка 2002 на ЕС.

7. Участия в международни проекти

КРС продължи да предоставя информация за състоянието на българския далекосъобщителен пазар чрез въпросник на Международния съюз по далекосъобщения (ITU), във връзка с актуализирането на базата данни от показатели за световното развитие на телекомуникациите и ежегодното изготвяне на доклада на ITU.

През октомври 2006 г. в Женева, Швейцария, експерти на Комисията взеха участие в петата поредна среща, организирана от Бюрото за развитие (BDT) на Международния съюз по далекосъобщения (ITU), посветена на индикаторите за отчитане на развитието на далекосъобщенията и сектора на информационните и

комуникационните технологии в световен мащаб. На форума присъстваха 150 участници от 67 страни и бяха представени 11 организации. Целта на регулярните срещи е да се направи преглед на индикаторите за развитието на сектора, чрез които ITU ежегодно събира данни от всички страни чрез обширен въпросник. В резултат ITU актуализира Базата данни с далекосъобщителни индикатори за света (World Telecommunication Indicators Database). На форума бяха обсъдени сведенията, дефинициите, методологията, методите за набиране на информация и разпространението ѝ, за да се подобри събираемостта и качеството на обхванатите данни, както и адаптирането на набора от следени индикатори към променящите се потребности от информация за сектора.

Във връзка с необходимостта от предстоящото хармонизирано прилагане на новата европейска регулаторна рамка, от особено значение е активизирането на КРС в рамките на работните групи на Групата на независимите регулатори (IRG). Експерти на Комисията предоставяха информация за целите на проектите и изготвяните доклади и дейно участваха в някои от работните срещи в рамките на редица групи на IRG: работна група “Значително въздействие върху пазара” (SMP WG), работна група “Пазар на мобилни услуги” (Mobile Market WG), работна група “Крайни потребители” (End Users WG) и работна група “Фиксирана мрежа” (Fixed Network WG).

КРС продължи участието си в проекта за мониторинг на телекомуникационните пазари в Югоизточна Европа „SEE Observatory”, финансиран от Европейската комисия. Експертите на Комисията, съвместно с колегите от ДАИТС, предоставиха информация по широк набор от параметри (за практиката по регулиране, тарифите на далекосъобщителните услуги и пазарното развитие) за изготвянето на третия от периодичните доклади. С участие на експерти от двете български институции през април 2006 г. в Загреб, Хърватска, се състоя вторият форум по проекта, на който бе обсъдено съдържанието и обхвата на втория доклад (той е публикуван на страниците в Интернет на Европейската комисия и консултантската компания „Cullen International” – изпълнител на проекта). На срещата бе отправена и приета поканата домакин на третия форум да бъде КРС и той да се проведе през януари 2007 г. в София.